

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године у просјеку су остале на истом нивоу, у односу на март 2013. године у просјеку су ниже за 1,2% и у односу на децембар 2013. године у просјеку су више за 0,2%.

Посматрано по намјени потрошње, у марту 2014. године, у односу на фебруар 2014. године, цијене интермедијарних производа у просјеку су више за 0,3%, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,7%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу за 0,2%, док су цијене енергије као и цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Б) вађење руда и камена у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године у просјеку су ниже за 0,2%, док су цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија као и цијене подручја (Д) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године остварен је раст цијена у: производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 3,3%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 1,9%; производњи коже и производа од коже 1,0%; производњи хемикалија и хемијских производа 0,8% и вађењу осталих руда и камена 0,7%.

Пад цијена у марту у 2013. године у односу на фебруар 2014. године остварен је у: производњи готових металних производа, осим машина и опреме 1,3%; вађењу угља и лигнита (мрког угља) 1,1%; производњи текстила 0,6%; вађењу руда метала 0,3%; производњи прехранбених производа 0,2%; производњи папира и производа од папира као и производњи базних метала 0,1%.

У преосталих шеснаест области индустријске производње цијене су у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer Prices of industrial products on domestic market in Mart 2014, compared to February 2014, were on the average at the same level, compared to Mart 2013, they were on the average 1.2% lower, and compared to December 2013, they were on the average 0.2% higher.

By purpose of consumption, in Mart 2014, compared to February 2014, prices of intermediate goods were on the average 0.3% higher, prices of capital goods were on the average 0.7% lower, prices of consumer non-durables 0.2% lower, while prices of energy and prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), prices of the section (B) Mining and quarrying in Mart 2014 compared to February 2014, were on the average 0.2% lower, while prices of the section (C) Manufacturing same as prices of the section (E) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production, in Mart 2014, compared to February 2014, prices increased in the following divisions: Manufacture of coke and refined petroleum products 3.3%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 1.9%; Manufacture of leather and related products 1.0%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.8% and Other mining and quarrying 0.7%.

Decrease in prices in Mart 2014, compared to February 2014, was recorded in the following divisions: Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.3%; Mining of coal and lignite (black coal) 1.1%; Manufacture of textiles 0.6%; Mining of metal ores 0.3%; Manufacture of food products 0.2%; Manufacture of paper and paper products same as Manufacture of basic metals 0.1%.

In the remaining sixteen divisions of industrial production, prices in Mart 2014, compared to February 2014, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, МАРТ 2014.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, MART 2014

Назив (по PRODCOM-у)	III 2014 II 2014	III 2014 III 2013	III 2014 XII 2013	I-III 2014 I-III 2013	III 2014 Ø 2013	Ø 2013 Ø 2012	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,0	98,8	100,2	98,7	99,4	100,0	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,0	99,9	99,9	99,9	99,8	100,2	Energy
Интермедијарни производи	100,3	97,1	100,7	96,7	98,5	100,1	Intermediate goods
Капитални производи	99,3	98,7	99,4	99,1	99,2	99,5	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	101,2	100,0	100,8	100,4	99,9	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,8	99,1	100,3	99,1	99,4	99,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	99,8	99,7	99,2	99,7	99,0	101,1	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	98,9	99,3	97,2	98,9	97,2	101,6	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,7	98,9	99,7	99,5	99,3	101,8	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,7	101,7	100,7	101,5	101,0	99,2	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,0	97,9	100,4	97,8	99,0	99,9	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,8	95,2	100,3	95,2	97,3	99,8	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	101,5	100,9	101,5	101,2	101,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	100,1	100,0	100,1	100,1	96,7	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	99,4	100,1	99,4	100,5	99,7	100,2	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	101,7	100,5	100,9	100,9	99,0	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	101,0	101,0	101,0	101,2	101,4	99,5	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	101,9	102,6	102,5	100,7	102,4	99,7	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	99,9	100,5	100,1	100,8	100,4	101,1	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	99,8	99,7	99,9	99,7	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	103,3	97,0	101,4	97,5	99,3	103,5	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,8	91,2	100,5	88,6	92,1	95,7	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,0	98,8	100,0	98,8	99,2	101,2	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	99,5	100,1	99,8	99,7	99,9	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	99,5	100,0	99,6	99,9	100,3	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	99,9	103,1	103,2	102,8	102,9	99,1	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	98,7	96,5	98,7	97,2	98,0	98,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	99,6	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,0	98,9	99,9	98,9	98,9	100,8	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме Д.Н.	100,0	100,0	100,0	99,8	100,0	99,6	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	97,2	100,0	97,0	99,2	97,2	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,0	101,3	100,0	100,9	100,4	99,8	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,0	100,1	100,0	100,0	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	100,2	100,3	100,1	100,3	100,4	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2014. години чини 377 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1520 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно достављају 362 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2012, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи из 2012. године.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2014 consists of 377 products. Each month 1,520 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 362 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2012, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list 2012.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.